

REFERAT DE APROBARE

la proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru aprobarea Regulamentului privind realizarea evidenței contabile separate, în cadrul contabilității interne de gestiune, de către Societatea Comercială „Romtelecom” – S.A.

1. Introducere

Regulamentul privind realizarea evidenței contabile separate, în cadrul contabilității interne de gestiune, de către Societatea Comercială „Romtelecom” – S.A. (Romtelecom), constituie actul administrativ emis de președintele ANCOM în vederea implementării obligației de evidență contabilă separată, obligație impusă prin deciziile ANCOM de desemnare a Romtelecom ca furnizor cu putere semnificativă și de impunere de obligații specifice pe unele din piețele de comunicații electronice identificate.

Astfel, în prima rundă de analize de piață, realizată de ANCOM înainte de data de 1 ianuarie 2007, Romtelecom a fost desemnat ca furnizor cu putere semnificativă pe următoarele piețe:

- Piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării, terminării și tranzitului apelurilor
- Piața furnizării serviciilor de linii închiriate-segmente terminale
- Piața furnizării accesului necondiționat, total sau partajat, la bucla locală constituită dintr-o pereche de fire metalice torsadate, în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice în bandă largă și de servicii de telefonie destinate publicului la puncte fixe
- Piața apelurilor la puncte fixe către rețele publice de telefonie mobilă pentru persoane fizice
- Piața apelurilor la puncte fixe către rețele publice de telefonie mobilă pentru persoane juridice
- Piața apelurilor internaționale la puncte fixe pentru persoane fizice
- Piața apelurilor internaționale la puncte fixe pentru persoane juridice
- Piața apelurilor naționale la puncte fixe pentru persoane fizice

- Piața apelurilor naționale la puncte fixe pentru persoane juridice
- Piața apelurilor locale la puncte fixe pentru persoane fizice
- Piața apelurilor locale la puncte fixe pentru persoane juridice
- Piața furnizării accesului la un punct fix la o rețea publică de telefonie pentru persoane fizice
- Piața furnizării accesului la un punct fix la o rețea publică de telefonie pentru persoane juridice

Pe fiecare din aceste piețe i-au fost impuse una sau mai multe obligații, proporțional, în raport cu problemele concurențiale identificate. Una dintre aceste obligații este obligația privind evidența contabilă separată, în cadrul contabilității interne de gestiune, detaliile privind modul de întocmire a acesteia fiind stabilite prin intermediul Deciziei președintelui ANRC nr. 1.380/2003 pentru aprobarea Regulamentului privind realizarea evidenței contabile separate, în cadrul contabilității interne de gestiune, de către Societatea Comercială „Romtelecom” – S.A., modificată și completată cu Decizia președintelui ANRC nr. 1.250/2005.

Ulterior, în cea de-a doua rundă a analizelor de piață, realizată după data aderării României la Uniunea Europeană, Romtelecom nu a mai fost identificat ca furnizor cu putere semnificativă pe piețele apelurilor la puncte fixe. De asemenea, Romtelecom a fost desemnat ca fiind furnizor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de acces la puncte fixe la rețelele publice de telefonie, dar, în acord cu situația concurențială identificată pe piață, i-a fost retrasă obligația privind evidența contabilă separată și obligația privind controlul tarifelor¹.

Pe de altă parte, având în vedere prevederile art. 33 alin. (4) al Deciziei președintelui ANCOM nr. 653/2010 privind obligațiile impuse operatorului cu putere semnificativă pe piața serviciilor de acces la elemente de infrastructură care precizează că „ [...] Operatorul trebuie să se asigure că marjele existente între propriile tarife pentru serviciile furnizate pe piețele cu amănuntul corespunzătoare și tarifele pentru furnizarea accesului total sau partajat la bucla locală sunt suficiente pentru a permite unui ipotetic Beneficiar la fel de eficient, care utilizează accesul necondiționat la bucla locală, să poată obține un profit rezonabil prin furnizarea unor servicii echivalente pe piețele cu amănuntul.”, este necesară menținerea elementelor de raportare pe piețele cu amănuntul, ca suport pentru monitorizarea obligației antemenționate, cât și pentru verificarea și asigurarea principiilor transparenței și nediscriminării.

În aceste condiții este necesară adoptarea unui nou Regulament privind realizarea evidenței contabile separate, în cadrul contabilității interne de gestiune, de către Romtelecom, pentru a reflecta pe de o parte faptul că nu mai este justificată prezentarea unor informații aferente piețelor pe care i-a fost retrasă obligația privind evidența contabilă separată și, pe de altă parte, necesitatea de a îmbunătăți, din punct de vedere calitativ, informațiile prezentate în cuprinsul situațiilor financiare separate.

2. Obiectul reglementării

2.1. Retragera obligației de a prezenta anumite informații

Având în vedere modificările determinate de a doua rundă a analizelor de piață care au avut drept rezultat retragerea obligației privind evidența contabilă separată pe

¹ http://www.ancom.org.ro/uploads/forms_files/126761704_referat_aprobare_access_and_calls.pdf

piețele cu amănuntul, efectul implicit este eliminarea acelor rapoarte aferente serviciilor furnizate pe piețele pe care a fost retrasă calitatea de furnizor cu putere semnificativă. Acestea constau atât în modificări structurale, cât și în modificări de conținut.

Astfel, nu mai este justificată întocmirea contului de profit și pierdere și a situației capitalului mediu angajat pentru subunitățile de afaceri ale unității de afaceri vânzarea cu amănuntul, raportarea realizându-se doar în mod agregat la nivelul unității de afaceri „vânzare cu amănuntul”.

De asemenea, vor fi eliminate următoarele tipuri de rapoarte:

- Structura decontărilor interne dintre unitatea de afaceri „Rețea de transport” și cea de „Vânzare cu amănuntul”;
- Structura decontărilor interne dintre unitatea de afaceri „Rețea de Acces” și cea de „Vânzare cu amănuntul”.

În cazul serviciilor de furnizare a liniilor închiriate, având în vedere definirea a două piețe în funcție de capacitatea oferită și identificarea Romtelecom ca operator cu putere semnificativă pe piața liniilor închiriate segmente terminale cu capacitatea de până la și inclusiv 2 Mbps, este necesară redefinirea subunității de afaceri „linii închiriate transport” astfel încât să includă doar serviciile aferente acestei piețe. În consecință trebuie realizată restructurarea conținutului actual al rapoartelor astfel încât să poată fi evidențiate în mod distinct costurile, veniturile și capitalul angajat aferente acestei subunități de afaceri. Modificările sunt necesare în cadrul subunității de afaceri „Rețea de transport” - Linii închiriate, astfel încât să fie eliminate elementele aferente liniilor închiriate segmente terminale cu capacitatea de peste 2 Mbps și cele aferente liniilor închiriate segmente de trunchi, acestea urmând a fi prezentate în cadrul subunității „Rețea de transport” – Alte activități. De asemenea, „Situația costurilor serviciilor furnizate pe piața de gros” va prezenta separat elementele aferente liniilor închiriate segmente terminale reglementate de cele aferente liniilor închiriate nereglementate, cele nereglementate urmând a fi incluse în categoria „alte servicii de transport pe piața de gros”.

O altă prevedere suplimentară față de cadrul anterior este stabilirea valorii costului mediu ponderat al capitalului (CMPC) de către ANCOM. Având în vedere faptul că ANCOM stabilește nivelul acestui parametru în cadrul modelelor de calculație a costurilor pe care le elaborează, ceea ce determină un grad ridicat de încredere cu privire la metodologia de calcul, parametrii utilizați și rezultatul final, nu este oportună transmiterea unei alte valori de către Romtelecom, deoarece acest fapt ar determina un consum suplimentar nejustificat de resurse atât pentru operator în vederea realizării calculului, cât și pentru Autoritate în vederea aprobării acestuia.

O altă modificare a fost justificată de faptul că, începând cu anul 2011, aproape toate tarifele reglementate sunt orientate în funcție de costuri, pe baza unor modele de cost de tip LRIC, ceea ce reduce riscul unor subvenții încrucișate, din tarifele reglementate către cele nereglementate.

ANCOM consideră că, în acest context, menținerea obligației de a prezenta contabilitatea la costuri curente reprezintă un efort substanțial, ajungând să depășească beneficiile reglementării. ANCOM recunoaște în continuare avantajele furnizării situațiilor financiare separate la costuri curente (baza de cost folosită, de altfel, în toate modelele economice de cost ce stau la baza tarifelor reglementate), însă înțelege că, din punct de vedere al raportului cost / beneficiu, menținerea acestei obligații de raportare devine disproporționată, îndeosebi în contextul actual de reglementare, și anume:

- piețele cu amănuntul parțial dereglementate;

- cu excepția tarifelor de interconectare în vederea terminării apelurilor la puncte fixe și mobile, tarifele reglementate sunt deja orientate în funcție de costuri pe baza unor modele de cost de tip LRIC, bazate pe costuri curente;
- tarifele de interconectare în vederea terminării vor fi fundamentate în funcție de costul incremental evitat (LRIC pur), dată de la care obligația de evidență contabilă separată va fi retrasă.

Prin urmare, ținând cont de faptul că în contextul antemenționat, riscul discriminării și cel al subvenționării încrucișate sunt diminuate, ANCOM consideră necesar să reducă proporțional costul reglementării prin eliminarea obligației de a prezenta situațiile financiare separate la costuri curente. Prezenta decizie, odată implementată, va asigura, pe de o parte, respectarea principiului transparenței, cât și posibilitatea de a analiza impactul financiar al reglementării asupra unităților de afaceri ale Romtelecom.

2.2. Modificarea unor obligații

Având în vedere modificarea obligațiilor privind liniile închiriate segmente terminale cu capacitatea de transmisie de până la și inclusiv 2 Mbps și a obligațiilor de a furniza serviciul de backhaul, este necesară actualizarea modului de raportare prevăzut de Regulament. Astfel, trebuie să fie detaliate în mod distinct categoriile aferente serviciilor de linii închiriate reglementate de celelalte servicii nereglementate și modificate în consecință următoarele tipuri de rapoarte:

- Situația costurilor medii ale serviciilor rețelei de acces;
- Situația costurilor serviciilor furnizate pe piața de gros;
- Situația costurilor serviciilor de linii închiriate – segmente terminale.

2.3. Alte aspecte relevante reglementate prin prezenta decizie

Având în vedere noile măsuri de reglementare privind piața serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe în rețeaua publică de telefonie a Romtelecom, ANCOM a inclus în Regulament o dispoziție care stabilește data la care acesta va fi actualizat în vederea retragerii obligației de evidență contabilă separată, respectiv implementării obligației de evidență contabilă a costurilor, în cadrul contabilității interne de gestiune, pentru activitățile care au legătură cu interconectarea și accesul la rețea sau la infrastructura asociată acesteia.

2.4. Metodologia de calcul și evidență separată a costurilor, veniturilor și capitalului angajat

Metodologia de calcul și evidență separată a costurilor, veniturilor și capitalului angajat care însoțește situațiile financiare separate trebuie revizuită astfel încât să adauge elemente suplimentare de transparență cu privire la alocarea costurilor, veniturilor și capitalului angajat în contextul eliminării anumitor obligații de raportare. În același timp, necesitatea de informare crește odată cu impunerea explicită a unor obligații precum aceea de a asigura că marjele existente între propriile tarife pentru serviciile furnizate pe piețele cu amănuntul și tarifele practicate pe piețele de gros sunt suficiente. De asemenea, sunt necesare informații suplimentare pentru reflectarea

modului în care sunt adoptate noile tehnologii și a modului în care sunt alocate costurile, veniturile și capitalul angajat aferente acestora.

În acest context, una dintre modalitățile de creștere a transparenței este reprezentată de anexa la Metodologie care cuprinde lista tuturor serviciilor furnizate de către Romtelecom, alcătuită pe unități și subunități de afaceri astfel:

- Unitatea de afaceri Transport, cu subunitățile:
 - Interconectare;
 - Linii închiriate segmente terminale cu capacitatea de până la și inclusiv 2 Mbps;
 - Alte activități;
- Unitatea de afaceri Acces;
- Unitatea de afaceri Vânzare cu amănuntul ;
- Unitatea de afaceri Alte activități.

De asemenea, este necesară descrierea metodei de alocare a veniturilor, costurilor și capitalului angajat pe unități și subunități de afaceri și pe servicii în cadrul acestora la un nivel de detaliu superior celui înregistrat în prezent, astfel încât să fie demonstrată în continuare utilizarea unor politici contabile adecvate în ceea ce privește sistemul de alocare și să fie atins un nivel suficient de transparență chiar și în lipsa anumitor informații de ordin cantitativ. Astfel, deși este eliminată prevederea privind întocmirea situației privind decontările interne, este necesar ca în cadrul metodologiei să fie furnizate toate informațiile prin care să se asigure că este respectată obligația de nediscriminare și că transferurile au loc la tarife reglementate, prin detalierea surselor de informații, a etapelor de alocare și a reconcilierilor între costurile determinate prin intermediul sistemului de alocare completă a costurilor și tarifele reglementate la care trebuie să fie realizat transferul. În acest sens este necesară descrierea detaliată a sistemului de decontări interne între unități și subunități de afaceri și între servicii (reglementate și nereglementate), cu accent asupra procedurilor, metodelor și etapelor care determină asigurarea nediscriminării precum și printr-o descriere suplimentară a parametrilor utilizați (volume, factori de utilizare, costuri, venituri etc.), urmărindu-se modul în care aceștia sunt determinați, testele de control efectuate etc.

În ceea ce privește impactul elementelor de rețea de nouă generație asupra proiecțiilor de ordin tehnic, economic și de reglementare, este necesară descrierea metodelor de alocare a veniturilor, costurilor și capitalului angajat aferente acestor elemente (inclusiv prin prezentarea distinctă în cuprinsul Anexelor 8 și 10). Astfel, este necesar să fie relevată influența atât din punct de vedere cantitativ, cât și în ceea ce privește modalitatea de alocare a costurilor în cadrul sistemului de costuri complet alocate.

Rețelele de nouă generație (NGN) au fost definite de către ITU, definiție preluată de către ERG². Astfel, rețelele NGN sunt rețele bazate pe comutație de pachete, capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice și să utilizeze multiple tehnologii de transport de bandă largă, cu asigurarea calității serviciilor în întreaga rețea, și în cadrul cărora funcțiile asociate serviciilor sunt independente de tehnologiile de transport cu care relaționează. Acest tip de rețea este capabil să ofere accesul nerestricționat al

² ERG Common Statement on Regulatory Principles of IP-IC/NGN Core - A work program towards a Common Position - ERG (08)26

utilizatorilor la diferiți furnizori de servicii. De asemenea, suportă mobilitate generală, caracteristică ce va permite furnizarea consecventă și ubicuă a serviciilor către utilizatori.³

Rețelele de acces de nouă generație sunt definite ca rețele de acces prin cablu formate integral sau parțial din elemente optice, și care sunt capabile să furnizeze servicii de acces de bandă largă cu capacități optimizate (cum ar fi o rată mai mare de transfer), în comparație cu cele furnizate prin rețelele existente, pe bază de cabluri de cupru.⁴

2.5. Concluzii cu privire la elementele de noutate aduse de prezentul cadru de reglementare

Anumite aspecte vor fi reglementate după cum urmează:

a) Valoarea CMPC va fi stabilită de către ANCOM, urmând ca orice modificare a valorii acesteia să fie comunicată Romtelecom cu cel puțin două luni înainte de termenul de publicare a situațiilor financiare separate aferente anului următor exercițiului financiar pentru care acestea sunt întocmite.

b) Metodologia care va însoți situațiile financiare separate va fi transmisă ANCOM, ca regulă, odată cu situațiile financiare separate, cu excepția situației în care apar modificări semnificative ale metodologiei (caz în care Romtelecom va transmite ANCOM Metodologia cu cel puțin 3 luni înainte de publicarea situațiilor financiare separate, împreună cu explicații detaliate privind modificările și necesitatea adoptării acestor modificări). Excepție face metodologia care va însoți situațiile financiare separate întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2011, ce va fi transmisă ANCOM odată cu transmiterea situațiilor financiare separate pentru același an.

c) Lista tuturor serviciilor furnizate, încadrate în categoriile de unități și subunități de afaceri, va fi prezentată în cadrul metodologiei.

d) Vor fi descrise metodele de alocare a costurilor, veniturilor și capitalului angajat aferente elementelor de rețea de nouă generație.

e) Va fi eliminată Anexa privind Structura decontărilor interne dintre unitatea de afaceri "Rețea de Transport" și cea de "Vânzare cu amănuntul", inclusiv structura decontărilor interne dintre unitatea de afaceri "Rețea de Acces" și cea de "Vânzare cu amănuntul".

f) În ceea ce privește liniile închiriate furnizate pe rețeaua de transport, vor fi prezentate distinct elementele aferente liniilor închiriate segmente terminale cu capacitatea de până la și inclusiv 2 Mbps, în timp ce costurile serviciilor de linii închiriate segmente terminale cu capacitatea de peste 2 Mbps și serviciile de linii închiriate segmente de trunchi vor fi incluse în alte activități ale rețelei de transport.

g) În ceea ce privește liniile închiriate furnizate pe rețeaua de acces, vor fi prezentate distinct elementele aferente liniilor închiriate segmente terminale cu capacitatea de până la și inclusiv 2 Mbps;

h) Situațiile financiare separate vor fi întocmite la costuri istorice.

³ ITU-T Rec. ITU Y.2004

⁴ A se vedea definiția de la articolul (11) din recomandarea Comisiei Europene privind rețelele de acces de nouă generație (NGA)

Conform cadrului legal din domeniul comunicațiilor electronice, ANCOM a supus proiectul de decizie consultării publice naționale, în perioada 2 decembrie 2011 – 6 ianuarie 2012⁵.

ANCOM a analizat observațiile respondenților și a întocmit un material de sinteză a observațiilor primite cu privire la proiectul de decizie supus consultării publice, în care a precizat și poziția sa față de aceste observații. De asemenea, ANCOM a prezentat proiectul de decizie în cadrul Consiliului Consultativ din data de 9 februarie 2012⁶.

Autoritatea a notificat aceste măsuri Comisiei Europene, OAREC și autorităților naționale de reglementare din celelalte state membre ale Uniunii Europene. La data de 14 martie 2012, ANCOM a primit din partea Comisiei Europene scrisoarea de răspuns (Observațiile Comisiei Europene în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Directiva 2002/21/CE în cazul RO/2012/1297: *„Modificarea obligației de separare a contabilității costurilor în România*, prin care se exprimă acordul cu privire la măsurile propuse de ANCOM.

În conformitate cu dispozițiile legale, ANCOM poate adopta măsurile propuse, având în vedere faptul că nu sunt observații formulate de Comisia Europeană.

Prin urmare, propunem adoptarea măsurilor în forma notificată Comisiei Europene.

Având în vedere cele de mai sus, a fost elaborat prezentul proiect de decizie pentru aprobarea Regulamentului privind realizarea evidenței contabile separate, în cadrul contabilității interne de gestiune, de către Societatea Comercială „Romtelecom” – S.A., pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să îl aprobați.

⁵ <http://www.ancom.org.ro/formdata-269-49-210>

⁶ http://www.ancom.org.ro/consiliu-consultativ-9-februarie-2012_4670